

Sygn. akt I C 1157/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Lech

Protokolant: stażysta A. A.

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim,

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. N.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w P.**

o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda K. N. obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w P.;
3. przyznaje pełnomocnikowi powoda adwokatowi M. J. prowadzącej Indywidualną Kancelarię Adwokacką w P. wynagrodzenie w kwocie 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych 60/100) z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu i nakazuje wypłacenie tej kwoty ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Sygn. akt I C 1157/11

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 lipca 2011r., sprecyzowanym w piśmie procesowym z dnia 5 września 2011r. (k. 14) oraz piśmie procesowym z dnia 14 października 2011r. (k. 19), skierowanym do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim **powód K. N.**, reprezentowany w toku postępowania przez ustanowionego z urzędu pełnomocnika adwokata M. J., wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w P. **kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia** za naruszenie dóbr osobistych w postaci godności poprzez umieszczenie w przeludnionych celach w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) oraz **kwoty 1.000 zł tytułem zadośćuczynienia** za naruszenie dóbr osobistych w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) (k. 2-3).

Pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w P., reprezentowany w toku procesu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, nie uznał żądania pozwu i wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym także kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany wskazał, iż powództwo winno zostać oddalone w całości jako bezzasadne i nieudowodnione. Podniósł także zarzut przedawnienia roszczeń powoda za okres osadzenia przed 21 lipca 2008r. z uwagi na upływ trzech lat od ewentualnego zdarzenia wyrządzającego szkodę (k. 25-29).

Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2011r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim (k. 7).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód przebywał w Areszcie Śledczym w P. w następujących okresach:

- od dnia 10 lipca 2003r. do dnia 13 października 2003r. – W Areszcie Śledczym przy ul. (...),

- od dnia 13 października 2005r. do dnia 23 lipca 2009r. – W Areszcie Śledczym przy ul. (...).

(dowód: notatka służbowa, k. 30)

W dacie osadzenia 10 lipca 2003r. przebywał w celi nr 7, następnie został przeniesiony do celi nr 55, gdzie przebywał do 9 października 2003r., zaś w okresie od 9 października 2003r. do 13 października 2003r. przebywał w celi nr 349 o powierzchni 11,31 m kw., przeznaczonej do osadzenia 3 osób.

Brak danych co do ilości osób osadzonych wspólnie z powodem w powyższym okresie z uwagi na brak niezbędnej dokumentacji w Areszcie Śledczym w P..

(dowód: notatka służbowa, k. 30)

W okresie osadzenia w nowym budynku Aresztu Śledczego w P. przy ul. (...) powód osadzony w był w następujących celach:

- w okresie 13 – 14 października 2005r. w celi nr 205, powierzchnia celi wynosiła 10,98 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, brak danych co do ilości osadzonych razem z powodem,

- w okresie 14 października 2005r. – 9 stycznia 2006r. w celi nr 344, powierzchnia celi wynosiła 11,31 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, brak danych co do ilości osadzonych razem z powodem,

- w okresie 9 stycznia 2006r. – 31 stycznia 2007r. w celi nr 435, powierzchnia celi wynosiła 10,98 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby,

- w okresie 31 stycznia 2007r. – 9 października 2007r. w celi nr 423, powierzchnia celi wynosiła 7,71 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby,

- w okresie 9 października 2007r. – 20 listopada 2007r. w celi nr 253, powierzchnia celi wynosiła 7,62 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby,

- w okresie 20 listopada 2007r. – 4 lutego 2008 w celi nr 247, powierzchnia celi wynosiła 11,31 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby,

- w okresie 4 lutego 2008r.- 5 marca 2008r. w celi nr 256, powierzchnia celi wynosiła 7,62 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby,

- w okresie 5 marca 2008r. – 10 marca 2008r. w celi nr 169, powierzchnia celi wynosiła 11,31 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby,

- w okresie 10 marca 2008r. – 17 lipca 2008r. w celi nr 166, powierzchnia celi wynosiła 7,62 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby,

- w okresie 17 lipca 2008r. – 12 listopada 2008r. w celi nr 168, powierzchnia celi wynosiła 11,31 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby,

- w okresie 12 listopada 2008r. – 17 listopada 2008r. w celi nr 169, powierzchnia celi wynosiła 7,71 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 3 osoby,

- w okresie 17 listopada 2008r. – 22 stycznia 2009r. w celi nr 168, powierzchnia celi wynosiła 11,31 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby,

- w okresie 22 stycznia 2009r. – 27 lutego 2009r. w celi nr 226, powierzchnia celi wynosiła 7,71 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby,

- w okresie 27 lutego 2009r. – 3 marca 2009r. w celi nr 229, powierzchnia celi wynosiła 10,98 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby,

- w okresie 3 marca 2009r. – 3 marca 2009r. w celi nr 166, powierzchnia celi wynosiła 7,62 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby,

- w okresie 3 marca 2009r. – 6 marca 2009r. w celi nr 212, powierzchnia celi wynosiła 7,71 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby,

- w okresie 6 marca 2009r. – 23 lipca 2009r. w celi nr 226, powierzchnia celi wynosiła 7,71 m. kw., przeznaczona była na 2 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 2 osoby.

Odnośnie osadzenia powoda w 2003r. oraz w 2005-2006r. nie jest możliwe wskazanie z iloma osadzonymi przebywał on w danej celi – z uwagi na brak niezbędnej dokumentacji.

(dowód: notatka służbowa, k. 30, k. 30-verte)

Do dnia 6 grudnia 2009r. możliwe było naruszenie normy 3 m kw. na każdego osadzonego. W taki przypadku każdorazowo o takim fakcie był powiadamiany sędzia penitencjarny.

(dowód: notatka służbowa, k. k. 30-verte, pisma Dyrektora Aresztu Śledczego w P. do Sądu Okręgowego w P. T. III Wydział Karny Sekcja Penitencjarna, k. 41-49)

W 2006r. w okresie 18-21 grudnia, 28-29 grudnia oraz w 2010r. w okresie 8-9, 12-13, 20-22 kwietnia 2010r. została przeprowadzona wizytacja Aresztu Śledczego w P. przez Sędziego Wizytatora ds. Penitencjarnych i nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim. W trakcie przeprowadzonych wizytacji nie stwierdzono żadnych uchybień w funkcjonowaniu tejże jednostki, nie sformułowano w związku z tym żadnych zaleceń pokontrolnych.

(dowód: sprawozdania z wizytacji, k. 31-40)

W Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...), która funkcjonowała w tej siedzibie do 15 października 2003r., cele mieszkalne nie były skanalizowane, do cel nie była doprowadzona woda. W celach funkcjonowały kąciki sanitarne oraz przegrody, parawany, zapewniające intymność. Z kubłów sanitarnych osadzeni korzystali załatwiając bieżące potrzeby. W celach znajdowały się pojemniki na wodę do bieżącego korzystania. Na każdej kondygnacji budynku mieszkalnego usytuowane były węzły sanitarne z umywalkami oraz ubikacjami. Osadzeni korzystali z nich w ciągu dnia, byli indywidualnie do nich doprowadzani. Kąpiel osadzonych była realizowana w ogólnej łaźni zgodnie z ustalonym grafikiem. Cele mieszkalne były wyposażone w sprzęt kwaterunkowy zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszyscy osadzeni mieli zapewnione oddzielne miejsca do spania na łóżkach. Cele miały zapewniony stały dopływ świeżego powietrza oraz jego wymianę. Wyposażone były w środki czystości oraz sprzęt do utrzymania porządków w pomieszczeniach. Osadzonym zapewniało zaopatrzenie w środki higieny, wymianę bielizny, pościeli i odzieży należącej do Aresztu zgodnie z obowiązującymi normami. Osadzeni byli wyposażeni w naczynia i sztućce umożliwiające spożywanie posiłków na miejscu. Cele mieszkalne były wyposażone w instalację elektryczną (oświetlenie, gniazda wtyczkowe). Każda cela mieszkalna posiadała okno. Warunki bytowe osadzonych były zapewnione na podstawowym poziomie, nie były negowane przez (...).

W Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) wszystkie cele mieszkalne mają wyodrębniony (zabudowany) kącik sanitarny (WC, umywalka, prysznic). Cele wyposażone są w wymagany przepisami prawa sprzęt kwaterunkowy. Środki higieny wydawane są w pierwszy dzień każdego miesiąca, w ilościach wynikających z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003r. Nr 186, poz. 1820). We wszystkich celach występuje oświetlenie naturalne (w każdej celi jest okno), cele wyposażone są w oświetlenie sztuczne, tj. oprawę świetlówkową. Okna są w dobrym stanie technicznym. Z uwagi na uwarunkowania architektoniczne budynków zakwaterowania osadzonych w części cel mieszkalnych są zamontowane blendy w oknach. Nie eliminują one dostępu światła dziennego, powodują jedynie jego rozproszenie (zmatowione, mleczne szyby). Zamontowanie blend w oknach spełnia funkcje izolacyjne związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania w warunkach jednostki penitencjarnej.

(dowód: pismo kierownika działu kwatermistrzowskiego Aresztu Śledczego w P. z dnia 8 grudnia 2011r. k. 50-51)

Podczas osadzenia powoda w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) miał miejsce zdarzenie w nocy z 7 marca na 8 marca 2008r., w czasie którego powód podczas schodzenia w łóżko (było to łóżko piętrowe, a powód zajmował górne łóżko) nie zachował należytej ostrożności, poślizgnął się i uderzył głową w stół. Powód wówczas przyłożył sobie ręcznik w miejscu stłuczenia na głowie i poszedł spać. Nie powiadomił niezwłocznie w nocy oddziałowego o zaistniałym zdarzeniu. Dopiero rano podczas porannego apelu dowódca zmiany zauważył u powoda zaczerwienienie na lewej stronie twarzy. Wówczas powód wyjaśnił, że w nocy spadł z łóżka. Wówczas dowódca podjął decyzję o skierowaniu powoda na konsultację medyczną. Powód został przetransportowany do Szpitala Wojewódzkiego w P., gdzie udzielono mu doraźnej pomocy medycznej, był badany przez chirurga i neurologa.

Zdarzenie miało miejsce w czasie przebywania powoda w celi nr 169, która była celą czteroosobową i w dacie powyższego zdarzenia przebywało w niej czterech osadzonych.

(dowód: notatka z czynności wyjaśniających, k. 272)

W dniu 10 marca 2008r. badanie powoda przeprowadził kierownik ZOZ przy Areszcie Śledczym w P. lek. A. S.. Po przeprowadzonym badaniu stwierdził on obecność otarcia naskórka skóry okolicy czołowej lewej skośnie od łuku brwiowego do skroni lewej, szerokości około 1 cm. oraz nieznaczne zasinienie tej okolicy, obrzęk i zasinienie okolic oczodołu. Powyższe obrażenia nie naruszyły czynności narządów ciała powoda na okres powyżej siedmiu dni.

(dowód: notatka służbowa lek. A. S., k. 273)

W okresie osadzenia powoda w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) przebywał on czasowo w warunkach przeludnienia. W budynku tym brak było kanalizacji i bieżącej wody. Woda dostarczana była do cel w wiaderkach, które osadzeni sami przynosili do swoich cel. Nie było toalet w celach, zamiast tego był kubeł sanitarny. Na każdej kondygnacji budynku mieszkalnego usytuowane były węzły sanitarne z umywalkami oraz ubikacjami. Trzy razy dziennie każdy z osadzonych mógł skorzystać z łazienki w ustalonych godzinach. Ubikacja znajdowała się metr od umywalk, nie posiadała drzwi tylko ściany boczne.

Nie było zajęć kulturalno-oświatowych dla osadzonych, nie było świetlicy, osadzeni mogli korzystać z prawa do spaceru.

Powód nie ma zastrzeżeń co do zachowania strażników, co do wyżywiania w czasie osadzenia w tej jednostce penitencjarnej.

(dowód: zeznania powoda, k. 148, k. 248-verte, nagranie audio-video, k. 249, min. 00:17:33-00:23:24)

W czasie osadzenia powoda w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) powód czasowo przebywał w celi z D. K. i R. L..

Warunki bytowe w nowej siedzibie Aresztu Śledczego w P. było znacznie lepsze niż w starym budynku przy ul. (...). Przy każdej celi była łazienka. Ciepła woda była raz w tygodniu, gdyż zgodnie z regulaminem każdemu osadzonemu

przysługiwało prawo do kąpieli raz w tygodniu. Z. była dostępna bez ograniczeń przez cały czas. Łóżka w celach były piętrowe. Każdemu osadzonemu przysługiwała jedna godzina spaceru i jedna godzina zajęć na świetlicy.

(dowód: zeznania powoda, k. 148, k. 248-verte, nagranie audio-video, k. 249, min. 00:17:33-00:23:24, zeznania świadków: D. K., k. 247-verte, nagranie audio-video, k. 249, min. 00:08:34-00:14:54, R. L., k. 290, nagranie audio-video, k. 291, min. 00:02:29-00:06:08)

W każdej celi był dostęp do świeżego powietrza była okno, które można było otwierać. Z uwagi na ustawienie piętrowych łóżek, które dochodziły do samego okna, nie można było otworzyć okna na oścież. W każdej celi był stolik, przy którym osadzeni mogli spożywać posiłki, gdy w celach trzyosobowych przebywały cztery osoby, ta dodatkowa osoba nie miała już miejsca przy stole, musiał spożywać posiłki siedząc na łóżku. W każdej celi był telewizor.

(dowód: zeznania powoda, k. 148, k. 248-verte, nagranie audio-video, k. 249, min. 00:17:33-00:23:24, zeznania świadka R. L., k. 290, nagranie audio-video, k. 291, min. 00:02:29-00:06:08)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód w toku niniejszego procesu dochodził roszczenia o zapłatę kwoty 11.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym w P., w tym: kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci godności poprzez umieszczenie w przeludnionych celach, poprzez nie zapewnienie godnych warunków w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) oraz **kwoty 1.000 zł tytułem zadośćuczynienia** za naruszenie dóbr osobistych w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) także poprzez umieszczenie w przeludnionych celach.

Podstawę prawną tak skonkretyzowanego roszczenia stanowi norma art. 448 k.c. i art. 23 i 24 k.c.

Zgodnie z przepisem art. 24 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

W świetle natomiast art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę pieniężną za doznaną krzywdę.

Według powyższych przepisów ochrona dóbr osobistych uzależniona jest od spełnienia dwóch przesłanek: zagrożenia lub naruszenia dóbr osobistych oraz bezprawnego charakteru działania wywołującego wskazany wyżej skutek, przy żądaniu zadośćuczynienia za doznaną wskutek naruszenia dóbr osobistych krzywdę koniecznym jest przy tym wykazanie winy naruszającego.

Kwestia zagrożenia bądź naruszenia dóbr osobistych powinna być ujmowana na w płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogły obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego.

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, decydujące znaczenie nie ma subiektywne odczucie osoby, jej indywidualne wartości uczuć i stanu psychicznego, ale to, jaką reakcję wywołuje naruszenie w społeczeństwie. Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy (por. wyr. SN z 26.10.2001 r., V CKN 195/01, L.).

Ustawodawca uzależnia udzielenie ochrony dobrom osobistym na podstawie przepisu art. 24 § 1 KC od uznania, że zachowanie prowadzące do zagrożenia (lub naruszenia) dóbr osobistych nosi znamiona bezprawności. Powszechnie przyjmuje się, że bezprawność powinna być traktowana w kategoriach obiektywnej (przedmiotowej) kwalifikacji czynu z punktu widzenia jego zgodności z ustawą i zasadami współżycia społecznego. Działaniem bezprawnym jest działanie sprzeczne z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, a bezprawność wyłącza działanie mające oparcie w przepisach prawa, zgodne z zasadami współżycia społecznego, działanie za zgodą pokrzywdzonego oraz w wykonywaniu prawa podmiotowego (por. wyr. SN z 4.6.2003 r., I CKN 480/01, L.).

Niewątpliwym ułatwieniem w zakresie dochodzenia odpowiedzialności za zagrożenie (naruszenie dóbr osobistych) jest posłużenie się przez ustawodawcę domniemaniem bezprawności.

Powód wytoczył powództwo w dniu 21 lipca 2011r. Pozwany zaś w toku postępowania podniósł zarzut przedawnienia co do roszczeń powoda odnoszących się do okresu osadzenia przed dniem 21 lipca 2008r. z uwagi na upływ trzyletniego terminu od ewentualnego zdarzenia wyrządzającego szkodę.

W ocenie Sądu powyższy zarzut zasługuje na uwzględnienie. Do wysuniętego przez powoda roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dóbr osobistych znajduje bowiem zastosowanie art. 442¹ § 1 k.c., przy czym przepis ten znajduje zastosowanie do stanów powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, tj. przed dniem 10 sierpnia 2007r., które nie uległy przedawnieniu na mocy dotychczasowego przepisu art. 442 k.c. Należy przy tym podkreślić, iż oba przepisy w identyczny sposób regulowały podstawowy termin przedawnienia roszczeń z tytułu czynów niedozwolonych. Z przepisu tego wynika, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Przepis ten znajduje także zastosowanie, gdy dana osoba żąda zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę wynikającą z czynu stanowiącego naruszenie dobra osobistego. W art. 24 § 1 zd. 3 k.c. wskazano bowiem, że zadośćuczynienia można dochodzić na zasadach przewidzianych w kodeksie. Podstawą roszczenia o zadośćuczynienie dochodzonego przez powoda w niniejszym procesie nie jest zatem jedynie norma art. 24 § 1 k.c., ale także art. 445 k.c. i art. 448 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2010r., I ACa 952/10).

Powód wywodzi swoje roszczenie z okoliczności, jakie miały miejsce w momencie osadzenia w pozwanych jednostkach penitencjarnych. Wobec powyższego zasadnie wskazuje pozwany, iż powód w momencie osadzenia widział, że w jednostkach penitencjarnych, w których przebywał, przetrzymywany jest w jego zdaniem nieodpowiednich warunkach bytowych, uznawał więc, że uszczerbku doznały jego dobra osobiste, musiał także mieć świadomość zarówno zaistnienia krzywdy, jak i podmiotu odpowiedzialnego za taki stan rzeczy.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo co do roszczenia powoda o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w okresie osadzenia przed dniem 21 lipca 2008r., podzielaając w pełni podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia.

Co do roszczeń za okres nie objęty przedawnieniem, tj. okres od dnia 21 lipca 2008r. Sąd uznał, iż powód nie wykazał zasadności swojego żądania. Dochodząc, jak niniejszym procesie, roszczeń o zadośćuczynienie, na powodzie spoczywał bowiem ciężar udowodnienia, iż odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach przeludnienia, w których na skazanego przypadało mniej niż 3 m kw., przy nieodpowiednich warunkach bytowych i sanitarnych.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy uznać, iż w powyższym okresie powód czasowo był umieszczony w celach, w których na skazanego przypadało mniej niż 3 m kw. Jak wynika z informacji przekazanej przez dyrekcję Aresztu Śledczego tak było: w okresie 17 listopada 2008r. – 22 stycznia 2009r. w celi nr 168, powierzchnia celi wynosiła 11,31 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby (łącznie 64 dni) i w okresie 27 lutego 2009r. – 3 marca 2009r. w celi nr 229, powierzchnia celi wynosiła 10,98 m. kw., przeznaczona była na 3 osoby, w tym okresie łącznie były osadzone w tej celi 4 osoby (łącznie 5 dni). Zatem łączny okres przebywania w celach w warunkach przeludnienia wynosił 69 dni.

Należy jednakże podkreślić, iż powyższe zdarzenia miały miejsce przed dniem 6 grudnia 2009r., zatem w okresie obowiązywania normy art. 248 § 1 k.k.w., który to przepis dopuszczał możliwość przejściowego umieszczenia osadzonych w warunkach, w których norma powierzchniowa nie była zachowana. Zgodnie z dyspozycją wyżej wymienionego przepisu, o takim umieszczeniu należało bezzwłocznie powiadomić sędziego penitencjarnego. Areszt Śledczy w P. wywiązywał się z tego obowiązku i informował o przeludnieniu Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim III Wydział Karny Sekcja Penitencjarna, o czym świadczą załączone do akt dokumenty w postaci pism Dyrektora Aresztu Śledczego w P. do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim III Wydział Karny Sekcja Penitencjarna - k. 41-49 akt.

Powyższe zachowanie pozwanego, związane z czasowym niedochowaniem normy art. 110 § 2 k.k.w. nie może być jednakże uznane jako bezprawne - zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2008r., III CSK 257/08). W powyższym orzeczeniu Sąd Najwyższy wskazał, iż „państwo ma obowiązek zapewnienia skazanemu godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, jednakże osadzenie skazanego w celi w warunkach, w których powierzchnia na jedną osobę wynosiła mniej niż 3 m², przy spełnieniu przesłanek określonych w art. 248 § 1 k.k.w., jest zgodne z prawem.

W świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego brak podstaw do uznania, iż w okresie osadzenia po 21 lipca 2008r. do 23 lipca 2009r. doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a w szczególności godności i prawa do humanitarnego traktowania.

Uzasadniając roszczenie o zadośćuczynienie za krzywdę powstałą w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym przy ul (...) powód wskazywał, poza umieszczeniem w warunkach przeludnienia, także nienależyte warunki bytowe: niemożność otworzenia okna na oścież, brak miejsca przy stole na czterech osób, miejsca wystarczało bowiem dla trzech osadzonych, brak codziennego dostępu do ciepłej wody.

W ocenie Sądu powyższe wykazane przez powoda w jego wiarygodnych zeznaniach okoliczności, nie mogą stanowić podstawy do uznania, iż pozwany nie zapewnił powodowi należytych, humanitarnych warunków w okresie izolacji, a przez to, swoim bezprawnym zachowaniem wyrządził powodowi krzywdę. Należy bowiem podkreślić, iż panujący w zakładach karnych dyskomfort jest elementem odbywania kary, ewentualnie osadzenia w ramach tymczasowego aresztowania, z którym to powód winien się liczyć popełniając przestępstwo. Dyskomfort, na który wskazywał powód jest przy tym nieznaczny i nie może być zakwalifikowany jako prowadzący do naruszenia godności osadzonego.

Z informacji przedstawionej przez kierownika działu kwatermistrzowskiego Aresztu Śledczego w P. wynika natomiast, iż w Areszcie Śledczym w P. przy ul. (...) wszystkie cele mieszkalne mają wyodrębniony (zabudowany) kącik sanitarny (WC, umywalka, prysznic). Cele wyposażone są w wymagany przepisami prawa sprzęt kwaterunkowy. Środki higieny wydawane są w pierwszy dzień każdego miesiąca, w ilościach wynikających z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003r. Nr 186, poz. 1820). We wszystkich celach występuje oświetlenie naturalne (w każdej celi jest okno), cele wyposażone są w oświetlenie sztuczne, tj. oprawę świetlówkową. Okna są w dobrym stanie technicznym. Z uwagi na uwarunkowania architektoniczne budynków zakwaterowania osadzonych w części cel mieszkalnych są zamontowane blendy w oknach. Nie eliminują one dostępu światła dziennego, powodują jedynie jego rozproszenie (zmatowione, mleczne szyby). Zamontowanie blend w oknach spełnia funkcje izolacyjne związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania w warunkach jednostki penitencjarnej.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż co do roszczeń powoda za nieprzedawniony okres od 21 lipca 2008r., roszczenie o zadośćuczynienie w żadnej mierze nie zostało udowodnione zgodnie z regułami art. 6 k.c. w związku z art. 232 zd. 1 k.p.c.

Z tych względów także w powyższym zakresie powództwo zostało oddalone, jako nie znajdujące prawnego ani faktycznego uzasadnienia.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej reprezentowanej przez Radcę Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa. Sąd miał przy tym na uwadze sytuację materialną i osobistą powoda, fakt, iż nie uzyskuje on żadnych dochodów, obecnie jest bowiem osadzony w zakładzie karnym.

Na podstawie § 19 w związku z § 11 pkt 25 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U Nr 163, poz. 1348 ze zm.) Sąd przyznał pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi.

SSO Renata Lech